

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי ו' כסלו תשפ"ב | דף היומי בבלי: ראש השנה לב | דף הכולל: ביצה כו.
דף היומי בהלכה: מתחילת סימן תרנ"ו עד אמצע הסעיף הגה "ומי שאין לו".
מוסר: חובת השמירה - פרק ט' מ"עיקרו של דבר" עד תחילת פרק י'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: חובת הלבבות שער הבחינה פתיחה עד סוף הפתיחה

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

הגרמ"י ליפקוביץ הורה לי: "סע לפנמה, ובעזרת ה' תחזור מרוצה" | מדוע שרפו את פנקסי הקבלות של ישיבת לייקווד? | האם יש להקפיד לקנות פרחים דווקא במקום שתחת השגחה מהודרת? | 2269

פרשת השבוע

**עם שובם, סיפרו אנשי הח"ק את דבר המעשה לבני
המנוח, שכמנהג ירושלים לא נכחו שם ולא ראו את
מה שאירע. כשמוע זאת הבנים, ניתרו ממקומם
בהתפעלות ובהשתוממות אדירה, וכה סיפרו...**

כוחה של תפילה - סיפור מופלא שהתרחש בחודש חשוון תשע"ח

לפני כשלושה חודשים חש אבינו כי יומו קרב וכתב את צוואתו ומסרה לנו. אחר שהות מועטת ביקש מאיתנו את הצוואה ברצותו להוסיף עליה עוד ציווי אחד: שרק יהודים יראי שמים יכרו את קברו. אנו הבנים אמרנו לו, כי 'כל המוסיף גורע' כי בוודאי לא יקיימו בני חברה קדישא את הבקשה הזו, שכן בקשה מעין זו לא נשמעה אף מפי אדמו"רים ורבנים.

בצר לו פנה אבינו אליכם, אנשי חברה קדישא, ואף אתם עניתם פה אחד, שמעולם לא נשמעה בקשה כזו, ואין בה כל עניין ואתם מצטערים אבל לא מצאתם לנכון למלא את בקשתו. בראות אבינו כי כך הם פני הדברים, נענה ואמר: 'לא את בניי אבקש ולא מאת אנשי הח"ק, אפנה אל הקב"ה, שהוא 'אדון הכל' ובידו לעשות כרצונו, והחל להתפלל על כך מעמקי לבו, שימלא בורא העולם את בקשתו. והרי לכם כמה סיבב הקב"ה למלא משאלות לבו - אף שאין בזה כל עניין, היות שביקש על כך בבכיות ומעומק ליבו!

(פניני עין חמד, הובא בגיליון 'ליקוטים וסיפורים נפלאים')

"ויעתר יצחק לה"

להלן סיפור מופלא המעובד מתוך 'באר הפרשה', ויש בו כדי ללמדנו, כמה גדולה תפילה מעומק הלב הבוקעת את כל הרקיעים ומשדדת כל מערכות תבל. הסיפור התרחש באמצע חודש חשוון תשע"ח. ומעשה שהיה - כך היה:

כשעה ומחצה לפני שקיעת החמה הובא נפטר להר הזיתים. כאשר הגיעו אנשי ה'חברה קדישא' כדי לקברו מצאו, שהערביים שחפרו את הקבר חפרו בטעות את החלקה המיועדת עבור אשת הנפטר, ומקומה סמוך לאשה אחרת. כמובן, ממצא זה עיכב את קבורת האיש באותו מקום, אולם לאור השעה המאוחרת, לא יכלו אנשי הח"ק להמתין לערביים שיחפרו את המקום הראוי ונאלצו בעצמם לחפור את המקום, שיועד לאותו אדם מלכתחילה.

אחר ככלות הכל פנו לספר את דבר המעשה לבני הנפטר, שכפי מנהג ירושלים לא ליוו את המת כלל וכלל ולא ראו בעיניהם את הנעשה. כשמוע הבנים כי כן היה, ניתרו ממקומם בהתפעלות והשתוממות אדירה, וכה סיפרו:

האם יש להקפיד לקנות פרחים דווקא במקום שתחת השגחה מהודרת? האם מותר לקטוף פרחים שיש בהם קדושת שביעית ללא רשות הבעלים?

שׁו"ת בדיני שמיטה מהגאון רבי דוד שרייבר שליט"א מו"צ בבית ההוראה של הגאון הגדול רבי משה שאול קליין שליט"א

להשתמש ב'שמור ונעבד', דהיינו כל דבר שנעברה בו עבירה של עבודה בשביעית, או ששמרוהו בעליו ולא הפקירו אותו כדן. ולהלכה בדברים שאין בהם צורך גדול לאדם יש להחמיר שלא להשתמש בגידולים שיש לחשוש שעבדו בהם או שמרו אותם שלא כדן בשביעית.

ד. האם מותר להשקות פרחים הגדלים בחצר?

המגדל פרחים בחצרו, אם עיקרם לריח והם בגידול חד שנתי שצריך לשתלם מיד שנה, גם אם צמחו מאליהם בשביעית יש בהם איסור ספיחין ואסור להשקותם כלל אף אם יתקלקלו מחמת מניעת המים מהם. דין זה נאמר גם לגבי צמחים הגדלים בעציץ נקוב, שאם יש בהם איסור ספיחין אסור להשקותם כלל.

אכן, צמח הגדל בעציץ שאינו נקוב, גם אם הוא חד שנתי ועשוי לריח וצמח מאליו בשנה השביעית, אין בו איסור ספיחין, וישנם אופנים שמותר להשקותם לצורך קיומם.

פרחים המיועדים רק לנוי אין בהם איסור ספיחין כלל וישנם אופנים שמותר להשקותם לצורך קיומם. פרחים שאין בהם חשש ספיחין מותר להכניסם לאגרטל עם מים אף אם ע"י כך יפתחו הניצנים.

ה. האם מותר לקטוף פרחים שיש בהם קדושת שביעית ללא

רשות הבעלים?

כל שיש בו קדושת שביעית הרי הוא הפקר, אבל דבר שאין בו קדושת שביעית אינו הפקר, ולכן פרחים רב שנתיים, למרות שאין בהם איסור ספיחין, אבל מאחר ונחלקו הפוסקים האם יש בהם קדושת שביעית, מספק אסור לקטוף אותם ללא רשות הבעלים.

א. האם יש קדושת שביעית בפרחים?

דין קדושת שביעית בפרחים מתחלק לשניים: פרחים העומדים רק לנוי ולא לריח אין בהם קדושת שביעית; פרחים שעיקר מטרת גידולם הוא לריח, מספק צריך לנהוג בהם קדושת שביעית. ואילו פרחים העומדים גם לריח, נחלקו הפוסקים האם צריך לנהוג בהם קדושת שביעית, ומספק יש להחמיר.

ב. האם שייך איסור ספיחין בפרחים?

פרחים שיש בהם ריח, כיון שצריך לחשוש בהם לקדושת שביעית, שייך בהם גם איסור ספיחין. אמנם רק פרחים חד שנתיים שיש לשתלם מידי שנה שייך בהם איסור זה, ולכן אם נזרעו פרחים כאלו בשביעית יש להחמיר ולנהוג בהם כמי שאסורים באיסור ספיחין. לעומת זאת פרחים מצמח רב שנתי, אף שיש בהם קדושת שביעית כאשר הם עומדים לריח, מכל מקום אין בהם איסור ספיחין, ואם פג ריחם בטלה מהם גם קדושת שביעית.

ג. האם מותר לקנות פרחים במקום שאינו תחת השגחה

מהודרת?

בפרחים ישנם כמה חששות שמחמתם ראוי לקנותם אך ורק במקום עם השגחה מהודרת. ונפרט החששות שישנם בפרחים: פרחים שיש בהם ריח אם נשתלו בשביעית יש חשש איסור ספיחין; פרחים מצמח רב שנתי, אף שאין בהם איסור ספיחין, וכן פרחים שאין בהם ריח כלל אף שגם קדושת שביעית אין בהם, מכל מקום אסור לקנותם בשוק אצל מי שאינו נאמן על השביעית, וזאת מאחר שחז"ל גזרו שלא לקנות מעם הארץ כל דבר שיש בו זיקת שביעית. מלבד זאת, נחלקו הפוסקים האם יש איסור

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

בדרך נס, למרות ההלם שאחזו בה הצליחה האם לפעול בקור רוח, ותוך כדי הסחת דעתו של הפעוט הוציאה בזהירות את הסכין מפיו. לאחר כמה דקות כשהתעשתה, עלתה במוחה סיבת נס ההצלה...

מידה כנגד מידה

היא כמעט ושותקה מרוב הלם, ובדרך נס של ממש, בזהירות ובמתינות ומתוך היסח הדעת של בנה הצליחה להוציא הסכין מפיו מבלי שינוק כלל.

לאחר מספר דקות כאשר התעשתה, מיד עלתה במוחה סיבת הנס וההצלה של בנה: התגברתי על עצמי בדיבור לשון הרע, ומידה כנגד מידה הקב"ה הציל אותנו מחתך מסוכן בפיו ובלשונו של בננו.

(הניצוץ היהודי)

סיפר הרב מנחם וייס שליט"א, מעשה ששמע ממלמד בתלמוד תורה שבניהולו, אשר בביתו מתחזקים תמיד בענין 'שמירת הלשון', לומדים הלכות בקביעות ומאזינים לחיזוקים בקו 'שמירת הלשון', הוא ובני משפחתו.

המלמד סיפר, כי בשבוע שעבר עמדה רעייתו תחי' בפני ניסיון של דיבור לשון הרע, ומיד התחזקה בענין ונזהרה ולא נכשלה בדיבור. לאחר כמחצית השעה היא נכנסת למטבח, ולחרדתה רואה היא את בנם בן השנתיים מחזיק סכין חד בתוך פיו...

יהלומים מגדולי ישראל

מדוע אסר הגאון רבי שמעון שקופ להשתמש בקופות הצדקה של ישיבתו? איזה פסול מצא הגאון רבי אהרן קוטלר בפנקסי הקבלות של ישיבת לייקווד? ומדוע קנס עצמו הרבי מתולדות אהרן שלא לאכול עד לאחר תפילת ערבית?

לקט עובדות על מידת האמת של גדולי ישראל

פעם אחת חילקו קופסאות צדקה בעיר גרודנא בבתי התושבים לצורך הישיבה והדפיסו עליהם בין היתר שיש כשלוש מאות תלמידים בישיבה. כשנודע הדבר לראש הישיבה הגאון רבי שמעון שקופ נבהל מאד ואמר: הרי זהו שקר, שכן אין בישיבה אלא 250 או 260 בחורים.

שאלו אותו: הרי לא כתבו 'שלוש מאות' אלא כתבו 'כשלוש מאות', ואכן יש בישיבה כמעט שלש מאות. והשיב להם רבי שמעון זצ"ל, שלשון 'כשלוש מאות' משמע שיש שלוש מאות בחורים בישיבה, וזהו שקר. התורה היא תורת אמת, ומשקר לא יכול לצמוח אמת. ולא הניחם להשתמש בקופסאות הנ"ל.

כשהדפיסו פנקסי קבלות בעבור ישיבת לייקווד, החליט הגרפיקאי, שקיבל לידו את התמונה של בנין הישיבה כדי לשבצה בפנקס, לשנות אותה מעט. סביב בנין הישיבה צמחו חמשה עצים - שניים מצד אחד ושלושה מצד שני. הגרפיקאי רצה לשוות לבנין מראה יפה יותר והוסיף עץ נוסף בצמוד לשני העצים.

פעם אחת כששהה הרבי מתולדות אהרן זצ"ל בטבריה, נכנס אליו נכבד אחד שהאריך בשיחה הרבה, השעה התאחרה והשקיעה כבר קרבה, והאדמו"ר לא טעם עדיין מאומה באותו יום. המשב"ק, שלא היה יכול לומר ישירות לנכבד ההוא כי נוכחותו מפריעה עכשיו וזמנו כבר תם מזמן, חשב להתחכם, נכנס לחדר ולחש באוזנו של האורח כי עוד זמן קצר יש לרבי תור אצל הרופא, והשעה מתאחרת. הלה שמע והביא את השיחה לסיימה ונפרד והלך לו.

אחר שהלך, שאל הרבי את המשב"ק: וכי איזה תור יש לנו אצל הרופא? השיב המשב"ק כמתנצל, "נכון! אין עכשיו תור אצל רופא מסוים, אבל אכילת רבינו היא ענין של רפואה, ורבינו עדיין לא טעם כלום ביום זה".

מיד גער בו הרבי: "למה השתמשת בשקר לומר שיש תור אצל הרופא, ואם בגללי באת לידי שקר וגניבת דעת, אני קונס עצמי שאיני טועם היום כלום עד אחר תפילת ערבית, כי עם שקר אסור להשתמש".

נמצא תחת חסותה של אגודת ישראל, ואין הוא מוכן לממן את פעולותיה.

בכל זאת, למרות דעתו הנחרצת, קשה היה לאיש לדחות את רבי אהרן, והוא הציע תרומה נכבדה לשיבתו. אך רבי אהרן סירב. "מגמת בואי היא למען החינוך העצמאי ולא למען מטרה אחרת", טען בלהט. האיש, שראה את עקביותו הנחרצת ואת מידת האמת של רבי אהרן, התרשם עמוקות - ומני אז שינה את עורו. הוא החל לתרום לטובת החינוך העצמאי והפך לעסקן מסור. יחד עם זאת לא משך ידו גם מהתמיכה בשיבת לייקוד.

(הובא ב'קובץ גיליונות')

כשראה ראש הישיבה הגאון רבי אהרן קוטלר את פנקסי הקבלות, הבחין מיד בשינוי התמונה - והורה להשמיד אותם ולהדפיס פנקסים חדשים במקומם, באומרו: "הישיבה מושתתת על אדני אמת, ואיני מוכן שיתערב בה אפילו שמץ של שקר" (שימושה של תורה).

באחד ממסעותיו למען החינוך העצמאי פנה רבי אהרן קוטלר לאדם עשיר וביקש את תרומתו. האיש, שהיה מתנגד חריף של 'אגודת ישראל', סירב בכל תוקף. לדבריו, החינוך העצמאי

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:
dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'

יהלומים מגדולי ישראל

פעם הלכתי לחתונה באולמי וגשל. הגעתי מאוחר, לריקודים. כשהתקרבת, צעד לפניי זוג חילוני. שמעתי שהאיש אומר לאשה: "בואי ונראה חתונה אצל הדוסים". הסתקרנתי, עליתי אחריהם...

הגה"צ רבי יעקב גלינסקי זצ"ל חושף את השקר שמאחורי ה'עולם הזה' של עשיו

אצלה. כתב רש"י: "והלא כמה נשים היו לו, והוא מפקיד אצל אמו? אלא שהיה בקי במעשיהן, וחושדן (בראשית כז, טו)... הרי לנו "עולם הזה" נוסח עשיו.

סוף דבר, שמגיע יעקב אחיו עם משפחתו אל אביו, לוקח עשיו את נשיו וצאצאיו, את מקנהו וכל קנינו, "וילך אל ארץ" - פירש רש"י: לגור באשר ימצא מפני יעקב אחיו (בראשית לו, ו). מה יש, מה קרה, בכל ארץ ישראל אין מקום לשתי המשפחות? האושר המשפחתי של יעקב היה לצנינים בעיניו!... כי לא העולם הבא בלבד, גם העולם הזה, לנו הוא!

ואספר - היה לי חבר בישיבה, בביאליסטוק. במלחמה עבר עליו מה שעבר, היה גם בסיביר, ירד מהפסים, פרק עול מצוות. הקשר עמו נותק, שמעתי שעלה לארץ, אך לא ידעו למסור

ידוע שיעקב ועשיו חלקו ביניהם את העולמות, עשיו נטל לחלקו את העולם הזה ויעקב את העולם הבא (ילקוט שמעוני תולדות, קיא). אף כל בן ישיבה סבור שהוא והחילוניים חילקו את העולמות. הוא נטל את העולם הבא והחילוניים נטלו את העולם הזה... הבה נראה איזה "עולם הזה" היה לעשיו...

יעקב היה איש תם, יושב אוהלים. שקד על אוהלי תורה ותפילה. עשיו היה איש העולם הגדול, איש יודע ציד, איש שדה. התעיף, ורעב. מה עשה? ידע את הכתובת, בא אל יעקב. יש לו אח כוללניק, שם יש בטח מה לאכול. מצא שם נזיד, ומכר עבורו את בכורתו. אחיו שוקד על התורה, בעוד עשיו לוקח אישה ועוד אשה. הולך לצוד ציד כדי לקבל את הברכות, ורבקה שולחת את יעקב לקבל אותן. הלבשה אותו בבגדי החמודות של עשיו המופקדים

קנין שביעית

תכנית הלימודים של 'דרשו' על הלכות שביעית

קנין שביעית הפרק השני

בחודש כסליו מתחילים בלימוד משניות מסכת שביעית פרק שני, עם הרמב"ם ודרך אמונה למרן שה"ת הגר"ח קנייבסקי שליט"א

הנך מוזמן להצטרף ללימוד ולהשתתף במבחן במילגה.

לקבלת חוברת הלימוד לחודש כסליו באימייל k02560900@gmail.com

המבחן יתקיים במוקדי מבחני 'דרשו' בכולל' ביום חמישי כ"א כסלו, וביום שישי כ"ב כסלו

במוקדי המבחן יחולקו חוברות הלימוד לחודש טבת הבעל"ט. להזכירכם:

נבחני 'דרשו' אינם נדרשים לרישום מוקדם לתכנית. נבחנים חדשים, יש להירשם לתכנית במוקד 'דרשו'.

02-5609000

פרטים. חिकיתי לבחירות, ואיתרתי את שמו בספר הבוחרים. מצויד בשם ובכתובת חיפשי בספר הטלפונים של אותו אזור, ומצאתיו.

התקשרתי ואמרתי: מדבר יענקל קריניקער, כך קראו לי בשיבה, על שם עיר הולדתי. כמה התרגשתי!... "שמעתי שהחזקת מעמד", אמר, כאילו היתה זו גבורה מיוחדת להישאר יהודי. זו היתה דרכו להצדיק את עצמו. לא הנחתי לו. דרשתי שיבוא אלי לשבת. לשבת שלמה לא הסכים, אבל יש לו קרובים בעיר גבעתיים הסמוכה. יתארח אצלם בשבת, ויבוא לסעוד בליל שבת.

בליל שבת קודש לאחר התפלה שבתי לביתי. המתנתי שעה ושעתים, ולא בא. ביום ראשון התקשרתי: שמואל, מה איתך? "יענקל, עמדת בדיבורי. התארחתי בגבעתיים, והלכתי לבני ברק..." הנה כי כן, חשדתי בו חנם. ובכן, מה קרה? אמר, כמעט בבכי: "יענקל, אל תכעס עלי. הלכתי ברחובות בני ברק, ראיתי אברכים ממהרים לבתי הכנסת וילדיהם סביבם, שלושה, וארבעה, וחמשה. ראיתי נשים דוחפות עגלות תאומים ואחד בעמידה ועוד אחת ואחת מכל צד, הלב התפלץ מקנאה. וחשבת: עכשיו אני מוזמן אליך, וכמה ילדים לך, שבעה, שמונה, עשרה, בלי עין הרע. לא אוכל לשאת זאת!! "יענקל, יענקל, ידעתי שאני עומד לוותר על העולם הבא" - איזה עידון לשון, במקום לומר: לנחול גיהנום! - "אבל לא שיערתי שאפסיד גם את העולם הזה!"...

הם מקנאים בנו, ויש להם במה. ובענין זה: פעם הלכתי לחתונה באולמי וגשל. הגעתי מאוחר, לריקודים. כשהתקרבותי שמעתי את התזמורת, ולפני הלך זוג חילוני. כנראה, קרובי אחד הצדדים שמעתי שהאיש אומר לאשה: "בואי ונראה חתונה אצל הדוסים". הסתקרנתי. ענין אותי, כיצד הם רואים אותנו. עליתי אחריהם. עמדו וצפו בעזרת הגברים, במעגלים הצפופים, והאשה אמרה: "מסכנים, המחיצה הזו מפרידה בין הגברים לנשים - אבל, אתה יודע", אמרה בפליאה, בקנאה, "הם רוקדים!" אה, יש להם במה לקנא - אנחנו רוקדים!

הכרתי אדם שגדל בבית דתי, וגלש. שוחחתי אתו, והודה על האמת: חלש אופי הוא, ואינו יכול - זה שקר, אבל כך הוא אמר - לשים רסן ליצריו. יודע הוא ששומרי התורה יזכו לעולם הבא, אבל הוא נוהה אחר העולם הזה. כמה שניסיתי להסביר לו ששומרי המצוות אשריהם בעולם הזה, מלבד ה'וטוב לך' לעולם הבא, נפלו הדברים על אוזנים ערלות. לא זו בלבד, אלא בטוח היה שאין הוא לבד. אי אפשר לגדל דור בבועה, במנותק מן העולם הגדול. "הם יפזלו, וישפעו, ויפנו לכם עורף, עוד תראה". ובכן, אמרתי לו, רואים אנו את עולם הישיבות פורח, עולם התורה גדל, דור לתפארת, מאושר וגאה. ולא עוד, אלא שהמונים נוהרים ומצטרפים, חוצים את הקוים בדרך ההפוכה. מה תאמר על כך? שאלתיו.

נטשת דת אמת, כי רצית 'עולם הזה'. כעת מודה אתה, שהמונים שבים בתשובה כדי להשיג סיפוק בעולם הזה, מלבד חיי העולם הבא. הפסדת אפוא את שני העולמות, איבדת חייך בידיך, האם לא תתאבל עליהם? נאנת, הודה לדברי, אבל 'שבעה' לא ישב. וכדין עשה, שהרי המתאבד אין מתאבלים עליו...

תחזיתו התנפצה והופרכה. "אומר לך", השיב, "הם אכולי אכזבות, חיייהם משמימים, והאמונה מספקת להם עוגן, משענת איתנה, ונותנת להם סיפוק, מעניקה ענין לחייהם..." חייכתי, מי כמוהו מבין אותם. ואמרת: למה אתה עומד, תשב. לא הבין, למה לשבת? הסברתי: שב 'שבעה' על עצמך, על חייך שאבדו לשוא!

על דא ועל הא

"הגביר שמע את הדברים, ראיתי שהוא מהרהר, ולפתע הוא אומר לי: תמתין רגע אני ניגש לרכב, שם נמצאים הצ'קים. אחרי כמה דקות הוא חוזר ומגיש לי צ'ק חתום. כשראיתי את הסכום כמעט התמוטטתי מהתרגשות..."

כל הנוטל עצה מן הזקנים אינו נכשל

נתנו לי בעין יפה, למה שישובו ויתנו כעת שוב, ויותר מכך זה יכול גם להזיק לי ליעד, כי הנדיבים מאוד לא אוהבים שחוזרים ומבקשים מהם אחרי תקופה קצרה שוב, זה יעשה עליהם רושם לא טוב. אולם רבינו חזר על דבריו: 'שיסע, והקב"ה יעזור שיחזור מרוצה'.

"דרכי היתה בכל פעם כשעמדתי לנסוע לחו"ל, שאלתי את פי רבינו לכמה זמן לנסוע, ורבינו היה מורה כל פעם תשובה אחרת. פעמים אמר שיהיה מספיק שבוע, ולפעמים אמר כשבועיים. גם הפעם רציתי לשאול, אולם היתה לי בעיה נוספת, היה זה ביום שני בשלהי חודש אלול, וביום שני שאחריו כבר יחול ראש השנה, הנסיעה עצמה אורכת יום שלם, ואם כן למה אסע, הרי חייב אני לחזור לראש השנה ולא אספיק לעשות כלום.

אולם רבינו השיב: 'יכול הוא לנסוע מחר יום שלישי ויהיה לו את יום רביעי חמישי ושישי, ובמוצאי שבת יצא משם חזרה לארץ ויגיע לפני ראש השנה, ובעז"ה יהיה לו הצלחה'. פנית מיד לחברת הנסיעות. בתחילה אמרו לי שאין להשיג כרטיסים בימים הקרובים, אך התעקשתי והסכמתי לשלם עבור כרטיס יקר במחלקת עסקים, ובלבד לקיים דברי רבינו.

"בפנמה, ציבור היהודים שומרי התורה ומצוות מאוגדים בקהילת 'שבט אחים'. באותם ימים היה זה עוד בחיי רב הקהילה הנערץ רבי ציון לוי, אשר הנהיג את הקהילה ברמה, וכל אנשי הקהילה סרו למרותו בכל ענייניהם, וגם בחלוקת כספי הצדקות היו נועצים ועושים הכל על פיו.

"בתחילה הביע רבי בן ציון את פליאתו למה הגעתי כעת, כחודשיים אחרי שהייתי כאן. שחתי לו את הוראת רבינו, הוא שמע ואמר שיראה מה שייך לעשות, ואכן הוא דיבר בענייני עם נשיא הקהילה, ולמחרת הודיע לי שאלך למשפחה פלונית שדיבר איתם, שיתרמו עלות הנצחה של כיתת לימוד בבית הספר. "עשיתי כדבריו, הלכתי לפגישה עם משפחת הנדיבים שציון,

רבי אריאל סולי שיבדלחט"א, אברך מתלמידי רבינו מרן הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצוק"ל בעבר, נכנס לבית שברחוב וילקומירר, ורבינו שמח לקראתו: "טוב שבאת, בעיר יבנה נסגר בית ספר, לך ותפתח אותו" - הורה לו.

הרב סולי, שעסק כבר בפעילות למען בתי ספר התורניים בערי הפריפריה, והיה מעורה באותו מקרה, היסס: "הרי יש עליו צו סגירה ממשד החינוך, ובנוסף גם צו משטרה...". אולם רבינו מעודדו ומחזקו: "אל תחשוש! לך ותפתח... עוד ייצאו משם תלמידי חכמים".

מספר הרב סולי: "סמוך ובטוח בהוראת רבינו, פתחנו את בית הספר, וראינו ניסים גלויים לכל אורך הדרך - הן בעצם פתיחתו, הן בתפקודו ובהחזקתו השוטפת. בהוראתו עשינו כל מה שנצרך לטובת חינוך התלמידים מבלי לחשב חשבונות של חוסר תקציב, וכל פעם שנקלעתי למצב שלא היה לי כסף להחזיק את פעילות בית הספר, הייתי נכנס אל הקודש פנימה, מציג לפני רבינו את המצב ומקבל הוראה מה לעשות. לפעמים הורה לא להתייאש והיה מברך שיגיע כסף, ולפעמים הורה לנסוע לחו"ל, תמיד עשינו כהוראותיו מבלי לזוז ימין או שמאל, וראינו ישועות נפלאות.

"באחד הימים נקלענו למצב קשה, היה חסרון גדול בתקציב ולא ידעתי מהיכן נוכל להשיג את התקציב החסר. התקשרתי לנאמן ביתו של רבינו, נכדו הרב יוסף שלמה קורלנסקי, וביקשתי שיציג בפני רבינו את הנתונים כדרכי, וישאל מה עושים.

"רבינו השיב: 'תאמר לו, הרי יש לו תורמים בפנמה שמכירים ומוקירים אותו, שיסע לשם, ובעזרת השם יהיה לו סייעתא דשמיא לחזור מרוצה'.

"נדהמתי מתשובת רבינו, היות והיה זה בחודש אלול, ובחודש תמוז שלפני כן הייתי בפנמה, ורבינו ידע גם ידע על נסיעתי בחודש תמוז, ואיך אחזור ואסע שוב לשם. העזתי פני וביקשתי שישאל שוב את רבינו: היות שהייתי שם לפני חודשיים, והנדיבים

נדיבים אחרים מעט, ואכן קיבלתי עוד כמה תרומות, ובמוצאי שבת נסעתי חזרה לארץ מרוצה ושמה.

”בצום גדליה הגעתי לבינו של רבינו כדי להודות לו על הניסים שפעל עבורי. היה זה לעת סיום הצום, רבינו שמח לקראתי והזמין אותי לתפילת מעריב שהתקיימה בביתו, ולשבירת הצום לאחר מעריב. נשארתי, ואחרי מעריב ביקש שאכנס איתו למטבח ודאג שיכבדו אותי במאפה ושתייה.

”סיפרתי לפניו בשמחה מה שהיה בפנמה. ואחר כך הוספת לי לשאל: הנה בעל משפחה ברוכה אני וזקוק אני לפרנסת ביתי, ואני משקיע כל זמני בקיום בית הספר, שמא אוכל לקחת אחוזים מהתרומות שאני אוסף? הוספתי לומר, שהרבה ממנהלי המוסדות לוקחים אחוזים מהתרומות, ואני איני מבקש אחוזים גבוהים לצרכי פרנסתי.

”רבינו הגיב מיד כי אין דעתו נוחה כלל וכלל מלקיחת אחוזים מתרומות הנדיבים, אין זו הדרך הישרה. ”יכול אתה לקחת משכורת חודשית קבועה, אך לא אחוזים”, אמר, והוסיף: ”דע לך, אם אכן תנהג כך ולא תיקח אחוזים מהתרומות רק משכורת נורמלית כמקובל למנהלים המועסקים במוסדות חינוך, אני אומר לך שתהיה לך הצלחה רבה. ואז פנה ושאל האם אני מקבל את דבריו ומסכים עמם, ועניתי כי כמו תמיד את הוראותיו אני מקיים מבלי לנטות ימין ושמאל. רבינו חזר ואמר: ”אם כך יהיה לך הצלחה מרובה.”

”למחרת, בהפתעה גמורה, אני מקבל הודעה מאותו גביר שניסיתי לפגוש ושוחחתי עמו בטלפון אך לא יצא כלום משיחתנו - שהוא שולח לי תרומה של עשרות אלפי דולר...! הנה מיד שקיבלתי על עצמי לעשות כרצון רבינו, נתקיימה ברכתו ושוב זכיתי להצלחה גדולה.

”יצויין, שמאז כבר עברו שנים, ומדי שנה אני מבקר בפנמה ומנסה להתרים את הנדיבים שם, אך מגביר זה לא שבת לקבל עוד, והיתה זו הפעם היחידה שלפתע שלח סכום גדול כזה.

עוד הורה לי רבינו: ”ככל שתלמד אתה בעצמך יותר, כך תהיה לך יותר סייעתא דשמיא בניהול בית הספר”. וכשנכנסתי עם ילדי להתברך, ענה רבינו: ”כל מי שדואג לילדי ישראל, הקב”ה ידאג לילדים שלו”. עם זאת הורה לי, שבנסיעותי לחוץ לארץ למען בית הספר, אקפיד לא להעדר מהבית יותר משבת אחת - ’הילדים צריכים לראות את אבא’.

”גם הורה לי רבינו, שלא אסע להתרים, אלא למקומות בהם תהיה לי גם אפשרות למסור שיעורים - ’וכי יפלא מהשם דבר, להביא אליך את הכסף? מה שהקב”ה גזר שתסע למקומות נידחים, הוא רק כדי לקרב ולהשפיע על אחינו בני ישראל”.

(מתוך הספר ’רבי מיכל יהודה’, הובא בגיליון ’כולנו יודעי שמך’)

אולם להפתעתי הם השיבו פני ריקם ויצאתי ממש בבושת פנים. היה זה דבר חריג, כי על פי רוב לאחר שרוב הקהילה דיבר, היו הגבירים עושים כדבריו, וכאן לפתע סרבו לתת. ידעתי שאין לי מה להמשיך לעשות, ללכת לגבירים פשוט התביישתי, מה אומר להם ובאיזו טענה אבוא כעת לבקש שוב עזרתם. חשבתי בליבי שאת מאמר רבינו עשיתי בעצם נסיעתי.

”למחרת, היה זה כבר יום חמישי, מכיון שלא היה לי מה לעשות הלכתי ללמוד בכולל של הקהילה. והנה במבואה ליד הכניסה לכולל, פוגש אני את אחד הנדיבים מבני הקהילה, הלה היה תורם לי מדי שנה מאה דולר בלבד, מעולם לא הצלחתי להוציא ממנו תרומה ראויה לשמה, אך היתה לנו היכרות וידידות. ”בראותו אותי קיבל את פני בשמחה, אולם תמה ושאל: מה אתה עושה כאן, הרי רק לפני שבועות מספר היית כאן. סיפרתי לו דברים כהוייתן, ואמרתי לו שאת מצות רבינו עשיתי ובאתי, אך אין לי העזה לפנות שוב לנדיבים, ולכך אני בינתיים יושב בכולל ולומד.

”הלה שמע את הדברים, ראיתי שהוא מהרהר, ולפתע אומר לי: תמתין כאן רגע, אני ניגש לרכבי, שם נמצאים הצ’קים. לאחר מספר רגעים הוא חוזר ומגיש לי צק חתום... כשראיתי את הסכום שרשם, עמדתי כולי נפעם מהתרגשות, היה זה סכום עתק שמעולם לא קיבלתי כמוהו. הרגשתי שאני מתמוטט מהתרגשות איך נגלה לפני כזה נס, ונתקיימה ברכת רבינו במלואה שאחזור לארץ שמח.

”אולם לא די בזה. אחרי שזכיתי לכוז הארת פנים, אמרתי בלבי: אולי ננסה עוד. היה שם עשיר גדול, מהגדולים שבנדיבי פנמה, שהכרתיו ואפילו היינו ידידים, אך עד אז לא הצלחתי לקבל ממנו תרומה לבית הספר. וחשבתי שאולי הפעם, בכח הסייעתא דשמיא שיש לי מברכת רבינו, אצליח.

”נסעתי למשרדו של העשיר אולם הוא לא היה במשרד. השארתי הודעה שימסרו לו שבאתי לבקרו לדרוש בשלומו ולאחל לו שנה טובה. לאחר כמה שעות הוא חוזר אלי בטלפון ומתעניין בשלומי, ושואל לשם מה באתי לפנמה שוב. סיפרתי לו את המצב בבית הספר, ואמרתי לו שבציווי של רבינו באתי לנסות להציל את קיום בית הספר.

”לא היה נראה שהוא מתרגש מהדברים. הוא שאל מתי אני חוזר לארץ, אמרתי לו שבמוצאי שבת. ’אם כך’, אמר, ’כבר לא ייצא לנו להיפגש, שיהיה לך בהצלחה ונסיעה טובה’. ובזה סיימנו. הבנתי שלא הצלחתי איתו גם הפעם, אך המשכתי לנסות אצל

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

האם מותר ללחוץ על חשוד להודות במעשה המיוחס לו?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

על ידי התובע - לא ניתן רשות הזה".
הדברים מצויים ונוגעים למעשה, במקרים שמתעורר אצל אדם חשד, מחמת אומדן כלשהו, על פלוני שגרם לו היזק, והוא מחליט לעשות דין לעצמו - לתפוס ממנו ממון, או ללחוץ עליו באמצעים אחרים. בדברי ה'חפץ חיים' מבואר שהדבר אסור, וכפי אחת הדוגמאות שהוא מביא לכך (באר מים חיים ס"ק ל): "... שהיה לו היזק גדול בעיסקא, ויצא קול על אחד שהוא עשה לו ההיזק הזה, ויש על זה דברים ניכרים ממש, מכל מקום אסור לתפוס ממנו ממון אפילו שלא בעדים בשביל זה, כל זמן שלא נתברר הדבר, רק יכול לתובעו שילך עמו לדין".

בסעיפים הקודמים למדנו, שגם לשון הרע שיש בו 'דברים ניכרים ממש' שהוא אמת, מותר רק להאמין לו [אם אין במה לדון לכף זכות], אך לא לספרו לאחרים, וגם אסור לסמוך על היתר זה להפסידו בממון או להכותו.

בסעיפים הנלמדים היום (כלל ז' סעיפים יג-יד) ממשיך ה'חפץ חיים' בענין זה וכותב: "ולפעמים ניתן רשות לבית דין מפני צורך שעה, כגון שאחד בא לצעוק לפנייהם על דבר גניבה... והוא מ שער בוודאי בדברים הניכרים ממש שפלוני גנב ממנו החפץ, וגם הבית דין רואים את הדברים הניכרים או שעדים העידו לפנייהם על הדברים הניכרים, ניתן להם רשות להכותו. אבל ליחיד, או אפילו לבית דין - רק שלא נתברר להם הדברים הניכרים כי אם

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לשמוע ולחשוב מיע

ברכב, בבית, ובכל מקום..

התקשרו לקו השיעורים של 'דרשו'
וקבלו אלפי שיעורים והרצאות להאזנה

077-2222-666

פרשת השבוע מפי מיטב המרצים

חדשות 'דרשו' ועדכונים

מידע לנבחני 'דרשו'

'גישמאק בלימוד'

הרצאות על מתיקות התורה

שיעורי תוספות לפי סדר 'הדף היומי'

הרצאות לחגים ומועדים

תוכניות מיוחדות

שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

שיעורי 'הדף היומי'
בעברית, אידיש וצרפתית

שיעורי 'הדף היומי בהלכה'
בבקאות ובעיון

'הפוחת בכל יום'
תוכנית יומית עם
סיפורים וחיזוקים

חדש במערכת

ניתן להאט או להאיץ את קצב שמיעת השיעורים
לחצו 7 להאטה או 9 להאצה

קו השיעורים של 'דרשו' לחייג, ללמוד, לדעת

כמה צריך לשלם בשביל לקיים מצוה בצורה מהודרת?

שמחיר האתרוג השני יהיה 133% - ויש אומרים: 150% - ממחיר השוק של אתרוג כשר.

ויש שציידד שהלכה זו אינה אמורה רק ביחס לאתרוג, אלא גם ביחס לשאר חפצי מצוה, כגון שופר, ספר תורה, וכדומה, העשויים באופן שראוי לצאת בהם רק בשעת הדחק.

[ש"ע תרנה, א, משנ"ב א-ג, ושעה"צ א-ג; ביאורים ומוספים דרשו, 7]

חכמינו ז"ל אמרו: "הידור מצוה - עד שלישי". ופירשו ראשונים, וכן פסק בשולחן ערוך, דהיינו, שאם אדם קנה אתרוג בגודל המינימלי שניתן לצאת בו ידי חובה, שהוא כשיעור 'כביצה', ואחר כך מצא אתרוג גדול יותר, אך יקר יותר - עליו להדר במצוה, ולהחליף את הראשון בשני.

והידור זה הוא "עד שלישי", כלומר, שרק אם התוספת עבור האתרוג השני היא לא יותר משליש, מצוה עליו לקנותו. והיינו,

מי שקנה אתרוג מהודר ואחר כך מצא אצל המוכר אתרוג יפה יותר - האם צריך להחליף?

יותר - יש אומרים שאינו צריך להחליף את הראשון בשני; ויש אומרים, שעליו להחליף את הראשון בשני, אולם, אם יזדמן לפניו אתרוג שלישי היפה יותר מן השני, אינו צריך להחליפו.

והלכה זו אמורה ביחס לכל חפצי מצוה, כגון ספר תורה, שופר, וכדומה. והשולחן ערוך הביא פירוש זה בשם 'יש אומרים'.

[ש"ע תרנה, א, משנ"ב א ויה, וביה"ל ד"ה אם, וד"ה בצמצום]

בהמשך לאמור: יש מהראשונים שפירשו ש"הידור מצוה" היינו הקדר החיצוני של חפץ שמקיימים בו מצוה; כלומר, שאם מזדמנים לאדם שני אתרוגים שהאחד יפה יותר מהשני, עליו לרכוש את היפה יותר, כל עוד התוספת עבור האתרוג היפה יותר אינה יותר משליש (ראה לעיל בנוגע לצורת החישוב).

ואם כבר רכש אתרוג מהודר, ואחר כך הזדמן לפניו אתרוג יפה

האם אדם אמיד מחויב לשלם עבור חפצי מצוה יותר מאדם רגיל?

כמו כן, לדעת ראשונים רבים, ההגבלה של הוספה 'עד שלישי', אמורה אף בנוגע לאדם אמיד, שיכול לאפשר לעצמו להוסיף הרבה יותר; אולם, יש מראשונים שכתבו, שאדם אמיד צריך להוסיף כפי יכולתו. מאידך גיסא, מי שהוספה זו תגרום לו לדחקות - נחלקו הפוסקים אם חייב להוסיף אפילו פחות משליש.

[משנ"ב תרנה, ד וי, וביה"ל א, ד"ה יותר; וראה שם ד"ה אפילו; וראה ביאורים ומוספים דרשו, 10]

כל האמור לעיל, בנוגע להוספה במחיר האתרוג - וכך הדין גם בנוגע לחפצי מצוה אחרים - הוא רק באופן שהמוכר ניאות להחליף את האתרוג הראשון בשני, המהודר יותר; או שהקונה יכול למכור את האתרוג הראשון לאדם אחר, ולקנות את האתרוג השני; אבל אין חובה לרכוש אתרוג נוסף, גם אם מחיר שני האתרוגים זהה.

* חכמינו ז"ל אסרו על האדם להתרחק בשבת וביום טוב יותר מאלפיים אמה מהמקום בו שהה ב'בין השמשות' שבכניסת השבת, ואיסור זה נקרא 'תחומין'.
* בנוסף על איסור 'תחומין' לאדם, יש איסור תחומין בשבת וביום טוב גם על חפצים, דהיינו שאסור להוציא חפצים מחוץ לתחומו של בעליהם, ואף אם שייכים לגוי.
* אמירה לגוי לעשות איסורי שבת, בין איסורים דאורייתא ובין איסורים דרבנן, אסורה מדרבנן. ואמירה לגוי לעשות איסורי שבת דרבנן, מותרת לצורך מצוה.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

איזו סוכה כשרה רק בשבת של סוכות?

בשבת במבוי כזה, הסוכה פסולה אף בשבת. אבל מבוי המוקף במחיצות משלושה צדדים, ובצד הרביעי יש בו 'לחי' - היות ומותר לטלטל חפצים בתוכו בשבת - אם סיכך את המבוי, גם אם הסיכוך הוא רק בצד שבו שיש שתי מחיצות ולחי, ואינו מגיע עד הקצה האחר של המבוי, כך שהאזור המסוכך אינו מוקף בשלוש מחיצות כהלכתן, הסוכה כשרה בשבת של סוכות, אף לדעת הרמ"א.

[שו"ע תרל, ז, ומשנ"ב לד]

'מבוי' שיש לו מחיצות משני צדדיו, ובצד שלישי יש בו 'לחי', דהיינו, חפץ בגובה עשרה טפחים ובעובי כלשהו, כגון קרש דק - נחשב מדאורייתא לרשות היחיד. ואם סיכך את המבוי - לדעת השולחן ערוך, הסוכה פסולה בימות החול, שהרי אין לה שלוש דפנות כנדרש; אבל בשבת של סוכות, מתוך שהשטח נחשב מדאורייתא כמוקף במחיצות לענין שבת, הוא נחשב כמוקף במחיצות גם לענין סוכה, והסוכה כשרה לשבת בלבד. ולדעת הרמ"א, היות שמדרבנן אסור לטלטל חפצים

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל? שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

הלוח היומי

ו' בכסלו | רבי חיים מיכאל דב ב"ר יוסף וייסמאנדל
זצ"ל, ר"מ נייטרא, בעל מן המצר, תורת חמד ועוד

יארצייט:

תר"ה: רבי יעקב ב"ר אהרן שיק זצ"ל, מקרלין, בעל משכנות יעקב.
תרצ"ז: רבי יוסף ב"ר מתתיה גרג'י זצ"ל, מחכמי אפגניסטאן ובוכרה, בעל עדות ביהוסף.
תשי"ח: רבי חיים מיכאל דב ב"ר יוסף וייסמאנדל זצ"ל, ר"מ נייטרא, בעל מן המצר, תורת חמד ועוד.
תשכ"ד: רבי יעקב צבי ב"ר שלמה כ"ץ, בעל לקט הקמח החדש.
תשכ"ח: רבי חיים דב מאיר ב"ר אריה לייב רובמן זצ"ל, ר"י אור תורה-וילקומיר ור"י תפארת ישראל-חיפה, בעל זכרון מאיר.
תשנ"ה: רבי יחזקאל שרגא ב"ר יששכר דב ליפשיץ-הלברשטאם זצ"ל, מסטרופקוב.

עיצה לעמוד בנסיון

הגה"צ רבי דב יפה אמר: יעצו עיצה ליראת שמים שיתבונן האדם, אילו ח"ו לא יתגבר כעת על הניסיון, הרי אחר כך יסבול מזה מרורים, שהרי אין לתאר ולשער את הצער והייסורים הנוראים שיהיו לו מהעונש על העבירה שחטא! ואם כן בודאי שכדאי להתגבר כעת על הקושי של ההימנעות מעבירה, אף אם זה קושי גדול, ולחסוך בזה את היסורים הנוראים שיהיה לו אחר כך אם ח"ו לא יעמוד בניסיון.

(עבודת הימים הנוראים להגר"ד יפה פרק יד עמ' צד)

בעת נסיון לדבר עבירה נשתדל לזכור שההנאה מהעבירה תחלוף במהירות, ואם ח"ו ניכשל נסבול מכך מאוד.

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il